

EDİTÖRLERDEN EDITOR'S LETTER / VON DEN EDITOREN

Alevilik-Bektaşılık Araştırmaları Dergisi olarak 2021/Kış 24. sayımızı siz değerli okuyucularımız ile buluşturmanın mutluluğunu yaşıyoruz. Dergimiz her sayısında olduğu gibi bu sayıda da kendi alanlarında bilim camiasına ve literatüre katkı sunacak değerli araştırmacıların makaleleriyle yayın hayatını sürdürmektedir. Yine siz kıymetli okuyucularımızın da teşvikiyle önümüzdeki sayılar için daha da güçlü bir biçimde yolumuza devam etmeyi planlamaktayız.

Alevilik-Bektaşılık Araştırmaları Dergisi'nin bu sayısında beş özlü, bir çeviri makaleye ve üçü kitap, ikisi sempozyum tanıtımı olmak üzere beş tanıtım yazısına yer verilmiştir.

Dergimizin bu sayısının ilk makalesi Bülent Keleş tarafından Almanca kaleme alınan "*Die Institutionalisierung Der Aleviten In Deutschland*" (Almanya'da Alevilerin Kurumsallaşma Süreçleri) adlı makaledir. Bu çalışmada 1987'de ilk resmi kurumsal kimliğini ortaya koyan Almanya Alevi örgütlenme süreci incelenmektedir. Çalışma, Keleş'in doktora tez çalışmasından üretilmiştir. Çalışma Almanya özelinde Alevi toplulukların örgütlenmesi üzerine önemli tespitler ve analizler içermektedir. Makalede kullanılan verilerin saha araştırmaları ve mevcut literatür ile desteklenmiş olması da çalışmanın literatüre önemli bir katkı sunma potansiyeli olduğunu göstermektedir.

Cahit Telci'nin "*Tarikat, Merasim ve Toplum: Bayramîlerin Burçak Cemiyeti Hakkında*" adlı makalesi bu sayının ikinci makalesidir. Makalede Bayramî Tarikatı tarafından gerçekleştirilen Burçak Cemiyeti adlı ritüel konu edinmektedir. Alevi topluluklar üzerine ritüelleri üzerinden yapılan iftiralar ve bu iftiralarla ilgili hükümler birçok çalışmada konu edilmiştir. Telci'nin de bu konuda önemli çalışmaları vardır. Bayramîler tarafından gerçekleştirilen Burçak Cemiyeti adlı ritüelin şeriata aykırı olduğu gerekçesi ile Hacı Bayram Camii imamı Hâfız Mehmed tarafından yapılan şikayeti ve sonrasında 1717 yılında Burçak Cemiyeti'ni basma eylemlerini konu alan makale Bayramîlik konulu literatüre önemli bir farkındalık kazandırmaya adaydır.

Bu sayının üçüncü makalesi Murat Alandağlı'nın "*XV. Yüzyılda Bir Kuzey Orta Anadolu Nahiyesi: Mecitözü*" adlı makalesidir. Orta Anadolu bölgesi Alevi Bektaşî topluluklar açısından tarihsel süreçte önemli bir merkez olmuştur. Bu bölgede siyasi ve sosyal gelişmelerle göç ve iskan hareketleri yoğun yaşanmıştır. Bu sebeple Alevi topluluklar

üzerine yapılan araştırmalarda bu bölgedeki hareketlilik bazı çalışmalarda konu edinmiştir. Uzun yıllardır arşivlerde Alevi toplulukların belgeleri üzerine çalışan ve eserler veren Alandağlı'nın bu çalışması Mecitözü nahiyesinin 15. yüzyılı konu edinmektedir. Alevi toplulukların odak noktasında olduğu birçok siyasi ve sosyal gelişmenin yaşandığı yüzyılın Mecitözü özelinde ele alınması literatüre önemli bir katkı sunmaktadır.

Mustafa Arslan ve Didem Gülcin Erdem Kük'ün "*Alkıştan Gülbanga Türk Kültüründe Dua Verme Gelenegi*" adlı makalesi bu sayının dördüncü makalesidir. Erdem Kük'ün, Mustafa Arslan'ın danışmanlığında gerçekleştirdiği tezinin verileri ile hazırlanmış olan makale Alevi Bektaşi ritüel metinlerinden olan gülbengleri konu edinmektedir. Ritüel merkezli icra ve icracılar için yaratılmış olan metinler üzerine çalışmalar yeterli olmaktan uzaktır. Bu bağlamda çalışma literatüre önemli bir katkı sunmaktadır.

Bu sayının son özlü makalesi Bülent Akın'ın "*Melamet Hırkası Giyenler: 17. Yüzyıl Öncesinde Heterodoks Türk Derviş Topluluklarının Adlandırılması ve Alevilik ile İlişkileri*" adlı makaledir. Alevi topluluklar tarihsel süreçte birçok adlandırma ile tanımlanmışlardır. Bugün şemsiye kavram olarak kullandığımız Alevi kavramının bugünkü anlamı ile 19. yüzyıl ile kullanılmaya başladığı bilgisi birçok araştırmacı tarafından kabul görmüş bir bilgidir. Akın, bu çalışmasında Alevi kavramının 17. yüzyıl öncesi kaynaklarda da kullanıldığını farklı belge ve bilgilerden yola çıkarak açıklamaktadır. Çalışma bu yönü ile literatüre yeni bir bilgi sunmaktadır.

Bu sayının çeviri makaleler kısmında Ufuk Ali Kaftanlı'nın James Theodore Bent'in "*A Secret Religion*" (Gizemli Bir Din) adlı makalesinin Türkçeye çevirisine yer verilmiştir. Bent'in 19. yüzyılda Çukurovası'nda Nusayrî Alevileri üzerine gerçekleştirdiği saha araştırmasının verilerine yer veren makalenin Türkçe literatüre kazandırılması ulaşabilirlik açısından önem arz etmektedir. Yine çevirmenin metne katkıları da Bent'in görüşlerinin değerlendirilmesi açısından çalışmaya katkı sunmaktadır.

Yirmi dördüncü sayımızın Tanıtımlar kısmında üç kitap tanıtım ile iki bilimsel toplantı tanıtım yazısı yer almaktadır. Kitap tanıtımlarının ilki Ayşe Acar'ın "*Kırklar Meclisi Hünkâr Bektaş*" adlı romanına Mehmet Ersal tarafından yazılan değerlendirme yazısıdır. İkincisi ise Ilgar Baharlı tarafından kaleme alınan "*Şab'ın Bahçesinde: Şab İsmail Öncesi ve Sonrası Kızılbaşlık*" adlı esere Mehmet Bozkurt'un yazdığı değerlendirme yazısıdır. Son kitap tanıtım yazısı ise Yalçın Çakmak'ın "*Sultanın Kızılbaşları II. Abdülhamit Dönemi Alevi Algısı ve Siyaseti*" eserine Dilara Avcı tarafından kaleme alınan İngilizce tanıtım yazısıdır.

Bu sayıda iki bilimsel toplantı tanıtım yazısından birincisi Erdem Akın'ın 2. Uluslararası İzmir Alevilik Bektaşılık Günleri kapsamında gerçekleştirilen “2. Uluslararası Alevi Ritüelleri Sempozyumu”nu değerlendiren yazısıdır. İkincisi ise Bülent Keleş'in Şah İbrahim Veli e.V. Alevi Eğitim Merkezi'nin Weingarten Pedagoji Yüksek Okulu'nun yerleşkesinde düzenlediği “*Interdisziplinäres Symposium Musik und Lyrik im Alevitentum (15.–16. Oktober 2021)*” adlı çalıştayın değerlendirmesini içermektedir.

Editörlüğünü üstlendiğimiz dergimiz Alevi Bektaşî Kültür Enstitüsü ve birçok kişinin katkılarıyla sizlerle buluşmaktadır. Öncelikli olarak değerli araştırmalarını bizimle paylaşan yazarlarımıza, hakemlerimize, kıymetli okuyucularımıza, derginin her sayısında mutfakta görev alan Yabancı Dil Editörlerimize, Editör Yardımcıları, Yayın Kurulu Üyeleri ve Teknik Yardımcılarımıza teşekkürlerimizi arz ediyoruz. Önümüzdeki sayılarımızda yeniden bir arada olmak temennisiyle.

Editörler

Prof. Dr. Ali YAMAN

Doç. Dr. Mehmet ERSAL

Doç. Dr. Bülent AKIN